

Euroopa Avaliku Teenistuse Instituudi (EIPA) seminar
Kirjalik eneseväljendus inglise keeles riigiametnikele

17.–18. detsember 2012

Maastricht, Holland

Mari-Liis Lipstok, Riigikohtu esimehe nõunik

17. ja 18. detsembril osalesin EIPA kahepäevasel intensiivkursusel, mille käigus keskenduti inglise ametikeele kirjaliku väljendusoskuse lihvimisele, õpetati efektiivsemalt võõrkeelset ametlikku teksti (ametikirja, aruanne vmt) koostama. Räägiti lühidalt põhilistest grammatikavigadest (ühilduvus, õigekiri), kõike õpitut sai nii kirjalike harjutuste kui grupitööde käigus kinnistada. Anti selgeid juhiseid, mida tekstides vältida, kuidas koostada selget, lihtsat ja inimlikku ametlikku teksti (*in plain English*). Seminari viis läbi Maastrichti ülikooli keele- ja kommunikatsiooni õppejõud **Vera Zegers**.

Kõige tõhusamaks osutus aga praktiline töö tekstide kirjutamisel ja parandamisel, jälgides seminari alguses tutvustatud seitset *step-by-step* reeglit:

1. Leia teema, piiritle.
2. Otsi infot, taustamaterjale.
3. Pane märksõnaliselt kirja kõik ideed ja mõttekillud, mis kogutud info abil teema kohta öelda soovid. Tee joonis (*mindmap*), mõtete struktuuripuu jne.
4. Alles seejärel asu kirjutama seostatud teksti, lihtsalt kirjuta, ära kustuta ja muuda midagi.
5. Ole enda teksti toimetaja, kirjuta mõtteid selgemaks, muuda lõikude asukohta jne – *revise*
6. Alles nüüd tegele sõnastuse parandamise, grammatika- ja ühilduvusvigadega.
7. Loe kõik uuesti üle, väldi siin ümberkirjutusi, oluline on oma tekstist lahti lasta, paremaks sa seda enam muuta ei saa!

Seminari juhendaja rõhutas 7 reegli juures eriti, et kirjutamissammude vahel ei maksa hüpelda. Kui püsid ühe tegevuse juures (nt paned kõik mõtted kirja) ja alles seejärel asud sõnastust kohendama, on kirjutamise protsess oluliselt valutum ja kiirem.

Mõned olulised märksõnad lihtsa inglise keele kasutamiseks ametlikus kirjalikus suhtluses:

- enne kirjutama asumist mõtle, tee visand – stop and think
- laused ei tohiks olla pikemad kui 15 kuni 20 sõna – keep sentence length down
- eelistada lühikesi sõnu – prefer short words
- kasuta igapäevast inglise keelt, mitte liiga keerulisi või sobimatult „juriidilisi“ sõnu – use everyday language
- kasuta „sina“ ja „meie“ vormi, kasuta aktiivset tegumoodi, väldi –mine vorme
- ole konkreetne, ära karda anda juhiseid
- kujuta ette, et sa räägid teksti lugejaga
- kui võimalik, kasuta alati loetelust

Plain English: <http://www.plainenglish.co.uk/files/howto>

Grammatika <http://owl.english.purdue.edu/owl/section/1/5/>